

Varnost otrok na cesti

Prvo septembrsko jutro se je za večino naših šolarjev začelo brez večjih težav. Mislimo predvsem na prometne, čeprav so nekateri vozniki kljub miličnikom, ki prve tedne ob pričetku šolskega leta poostreno nadzorujejo prehode za pešce pred šolami, nekoliko pozabili na naše najmlajše.

Če bi ocenjevali prometno varnost na prvi šolski dan, bi lahko zapisali, da so delavci milice in tudi starši dobro poskrbeli za svoje otroke. Vendar tega ne moremo trditi za posamezne voznike, ki so vpricho miličnikov drveli mimo šol kot za stavo. Seveda pa jih miličniški radarjem veliko ni uslo. Tako je tudi prav, saj ne moremo dovoliti, da bi se že prve dni pouka naše ceste spremenile v pogosta prizorišča nesreč z udeležbo šolarjev.

Ugotovitve miličnikov Postaje milice Šiška z odledki kažejo, da so bili v letu 1988 v občini Šiška udeleženi otroci in mladoletniki v 59 prometnih nesrečah, pri katerih sta bila dva mrtva in 61 telesno poškodovanih. Kot povzročitelji navedenih nezgod so otroci in mladoletniki bili v dveh nezgodah s smrtnim izidom in pri 27 nezgodah s telesnimi poškodbami.

V prvih šestih mesecih letošnjega leta je bilo pri prometnih nezgodah poškodovanih 10 otrok in ni bilo nezgode za najhujšimi posledicami. Vzroki navedenih nezgod so nepravilna stran in smer vožnje, izsiljevanje prednosti, neupoštevanje svetlobnega znaka itd.

Kako je bilo pred šolskimi šolami smo si prve šolske dneve ogledali. Povsod so bili miličniki postaje z odledki milice Šiška, ki so otrokom in njihovim staršem pomagali, da so kar se da varno prečkali prehode za pešce. Tako v naši občini prve tedne pričetka šolskega leta nadzirajo in kontrolirajo promet miličniki na 15 mestih pred osnovnimi šolami. Najbolj ogrožena mesta pa skozi celo leto vendar samo ob začetku in koncu pouka.

Da bi bilo prometnih nesreč z udeležbo otrok čimmanj je prav, da mentorji prometne vzgoje v šolah skupaj s starši seznanijo otroke z varnimi potmi v šolo in iz nje. Seveda pa vsega naša najmlajši ne bodo zmogli prve dni pouka, zato je pomoč starejših in izkušenejših zelo dobrodošla. Ob tem starši ne smejo pozabiti tudi na opremljenost koles in koles z motorjem svojih otrok, s katerimi se vozijo v šolo. Podatek, da so miličniki postaje milice Šiška samo v 14 poostrenih nadzorih v mesecu juliju in avgustu 1989 v občini Šiška ustavili in kontrolirali 800 voznikov koles z motorjem ter je bilo od njih 97 brez ustreznega potrdila o poznavanju cestno prometnih predpisov, še večje število pa brez predpisane opreme — čelade, zbuja skrb. Nič manj razveseljivo pa ni dejstvo, da je podobno tudi s kolesarji. Ugotavlja se, da nekateri spoznavajo nevarnost v prometu šole tedaj, ko se zapletajo v nesrečo.

Malo in prvošolski so dobili tudi rumeno rutico, tako da jih bodo vsi udeleženci v prometu lahko razpoznali in vedeli, da se je v prometne tokove vključila nova generacija udeležencev v prometu. Odsevniki oziroma kresničke, ki naj bi jih kupili starši bodo v teh dneh prišle zelo prav, pogosto zato, da so otroci ob zmanjšani vidljivosti s kresničko bolj vidni, kar seveda precej prispeva k njihovi večji varnosti.

Skrb za varnost otrok pa je tudi v rokah voznikov avtobusov in kombijev, ki bodo vse leto vozili otroke v šolo in domov. Kakor zahtevajo predpisi, morajo biti avtobusi označeni s tablamii za prevoz otrok, medtem ko morajo vozniki skrbeti za varno vstopanje oziroma izstopanje. To velja tudi za vse voznike osebnih avtomobilov, bodisi pri srečevanju ali pri prehitevanju stoječega avtobusa.

Prav tako bi bili veseli vsake pobude krajevnih skupnosti, delavnih organizacij in seveda občanov za izboljšanje ali ureditev prometne signalizacije na cestah naše občine. Pobude naj se pošljejo na postajo ali oddelke milice Šiška, lahko pa tudi na Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Šiška, kjer bodo vse pobude strokovno obdelali ter se bodo posredovali ustreznim organom predlogi za izboljšanje prometne signalizacije v občini.

Ob zaključku članka „Varnost otrok na cesti“ bi želeli opozoriti vse motorizirane občane, da upoštevajo prometne predpise, zlasti glede nepravilnega parkiranja na pločnikih, da bodo lahko otroci in starejši občani varni in nemoteno uporabljali površine, ki so namenjene le pešcem.

S povečano prometno kulturo vseh udeležencev v prometu bomo dosegli boljše varnostno prometno stanje v naši občini ter se s tem aktivno vključili v nacionalni program „— 10 %“ za zmanjšanje prometnih nesreč.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Ljubljana-Šiška

Bo Vodnikova domačija ostala takšna, kot jo želimo?

Nobenemu naključju ne moremo pripisati, da je Vodnikova rojstna hiša pred dobrimi petimi leti doživela svojo renesanso, temeljito prenovljena pa vstopila v zaželjeno in tako pričakovani čas njenega prebujenja.

Z obnovo in ureditvijo njenih prostorov je bil dosežen osnovni pogoj, brez katerega bi ne mogla v zglednem smislu zaživeti nobena panoga kulturniških dejavnosti. S postavitvijo GALERIJE VODNIKOVA DOMAČIJA v dveh prostorih (v atriju in visokem pritličju), ki sta namenjena predvsem razstavam likovnega področja, je bilo omogočeno, da se je zvrstilo že lepo število slikarskih in kiparskih razstav umetnikov iz bližnjega domačega turističnega, z bolj oddaljenih področij ter naših umetnikov iz zamejstva. Dobro pridobitev pomenita še skrbno urejeni Vodnikovi muzej in knjižnica, ki v lepih dveh pritličnih prostorih vabi mlade bralece. Zaživela je tudi dvoranica „PRI KAMNITI MIZI“, dependanca pripadajoča Vodnikovi hiši — vrsto let je služila kot skladišče. Na podstrešju Vodnikove domačije je s trudom in dobršno mero resničnih prizadevanj uspešno upravljalcem urediti nad vse prijetno dvorano, primerno predvsem za oderske (scensko manj zahtevne) predstave, vokalne in instrumentalne koncerte, literarne večere, predstavitve novih knjig, videoprojekte in drugo. Jasno je moč dokazati, da je v kratkem času, predvsem pa z resničnim prizadevanjem in varčno uporabljenimi skromnimi sredstvi uspelo upravljalcem — ZVEZI KULTURNIH ORGANIZACIJ — urediti hišo tako, da se v njej nad vse prijetno in domače počutimo vsi, ki prihajamo na vrsto različnih prirediteljev.

Predvsem je razveseljivo, da prihajajo v hišo mladi obiskovalci s pedagogi in tu neposredno spoznavajo našo literarno zgodovino od Brižinskih spomenikov do baroka in obdobja Valentina Vodnika ter njegovih sodobnikov, kar je vzorno uredil Adrijan LAH, profesor slavistike in predstavnik SLOVANSKE KNJIŽNICE ter osebno napisal tudi „vodnik“ po razstavi. Prof. LAH uspešno združuje in vodi tudi amaterske gledališke skupine, ki nastopajo tudi v prostorih te hiše. Na otvoritve razstav pa prihajajo že kar številni in stalni ljubitelji lepe umetnosti, ki radi posejajo in pokramljujejo med seboj v skromni, a neobičajno prijetni kleti.

Poudariti velja, da so bili potrebni ljudje, njihova pripravljenost in volja, predvsem pa mnogo entuziazma ter vztrajanja, da lahko hiša služi namenu, zaradi katerega je bila prenovljena. Desetletja je bila Vodnikova rojstna hiša vedno bolj propadajoč stanovanjski objekt za socialno nižje stoječe stanovalce. Zato gre vse priznanje bivši Stanovanjski skupnosti Šiška, ki je s sredstvi za prenovi stare Ljubljane omogočila nakup novih stanovanj, da je bilo z obnovo hiše sploh mogoče začeti. Tudi upokojeni delavci trgovskega podjetja EMONA so ob podpori vodstva te delovne organizacije načrtovali in se močno zavzemali, da se hiša uredi za kulturne namene, del pa se nameni za gostilno, urejeno kot so bile tiste Vodnikovih časov. — Želja po obnovi Vodnikove domačije je bila torej že dolgo živa. V prvi vrsti zaradi spoštivega spomina na prvega slovenskega pesnika, pa tudi zato, ker ves mestni predel Šiške nima ustreznih prostorov za kulturne namene. Zato so bila prizadevanja številnih ljudi v Šiški usmerjena v to, da se dostojno uredi rojstna hiša prvega slovenskega pesnika, slovničarja, prevajalca in urednika, pisca knjig za šolo, pedagoga, časnikarja ter narodnega preporoditelja. To je bil navsezadnje tudi dolg vseh Slovencev ne le Šiškarjev.

Vodnikovo domačijo upravlja od njegove prenovitve ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ Šiške, katere prizadevni sodelavci v glavnem iz vrst amaterskih kulturnih delavcev Šiške so dosegli, da je domačija postala „HISA KULTURE“, kulturno središče, najširše odprto tudi za poklicno umetniško ustvarjalnost, namenjeno občanom Šiške in Ljubljane. Se zlasti naj hiša privablja mlade, ki danes prav težko kje najdejo prostore za svoje kulturno izražanje raznih vrst. Gotovo pa bodo upravljalci še nadalje skrbeli za vsestransko kulturno raven dogajanj v domačiji, še zlasti, da se ohranijo skrbno urejeni in urejeni prostori. Zato poznavalci dogajanj v Vodnikovi domačiji želimo, da funkcijona dejavnost tudi v bodoče pod skrbnim in prizadevnim vodenjem ekipe ljudi, ki že vsa leta dokazuje svojo strokovno in družbeno

uspešnost in zasluži vsestransko priznanje. Le tisti, ki smo spremljali prenavo in začetke kulturnega življenja v Vodnikovi domačiji in zares poznamo dogajanja v njej, smemo zahtevati tudi od Šišenskih občinskih organov, da prepreči kakršnakoli negativna poseganja v upravljanje te naše skupne kulturne hiše. Brez velikih besed in razmišljanja smo lahko zaskrbljeni za nadaljnji razvoj tega, kar je bilo doseženo tudi zato, da ohranimo našo kulturno dediščino. Nekateri še vendar vemo in pomnimo, da je tu nekaj let po prvi svetovni vojni imel svoj prostor pevski zbor VALENTIN VODNIK, ki ga je vodil pokojni ljubiteljski glasbenik BELIČ Janez — sicer železniški uradnik, ki je bil svoj čas tudi operni pevec — basist v Ljubljani, osebni prijatelj skladatelja Emila ADAMIČA in BETTETA Julija, s katerim sta pela tudi v potujočem gledališču po državi. Ni zanikati, da so se v teh prostorih občasno prek leta vrstile praznične proslave in veselice, prirejale so se igre, tudi spevoigre npr. „Studentje smo“, kjer je s svojo igro pritegnil pozornost zlasti Pavel OBERSNEL, ki je že pred zadnjo vojno imel lastni galerijski prostor in izdeloval umetniške okvirje za slike. V dvoranici „PRI KAMNITI MIZI“ pa so včasih z igrami nastopali tudi šolski otroci in odraslejša mladina. Tu je ob večerih pel in vadil pevski zbor s stalnim harmonijem. Omenimo še to, da je nekaj časa delovala tudi Vodnikova družba, ki je objavljala svoj koledar in kakšno knjigo. Vsekakor je upoštevati, da je bil Valentin Vodnik ne le prvi, predvsem vse ljudski pesnik in kulturni buditelj Slovencev. Tudi to dejstvo nas obvezuje, da ohranjamo in razvijamo njegovo domačijo v resnično kulturno središče vsestranske kulturne ustvarjalnosti in izraznosti.

Naj ob koncu v imenu večje skupine pozornih občanov, somišljenikov in prijateljev izrečem še naslednje: Da se je pred nedavnim ta „Vodnikova Trnuljca“ vendarle prebudila iz skoraj polstoletnega spanja, velja priznanje poleg že omenjenim, OBČINSKI ZVEZI KULTURNIH ORGANIZACIJ oziroma osebno tov. Majdi Lenič, ki je vodila prenavo od vsega začetka in aktivno dela v Vodnikovi domačiji še danes s svojimi sodelavci Ernestom KRNAIČEM, Branetom PRAZNIKOM, Petrom MILITAROVIM, Zdenkom MAJARONOM in prizadevno delavnim tajnikom Milanom PIRKERJEM. Predvsem njihova zasluga je, da številni radi in pogosto prihajamo v Vodnikovo domačijo, kjer je vzdušje vedno prijetno, ljubezno in domačno.

Bati pa se je namere nekoličine ljudi iz vodstva Občinske kulturne skupščine Šiška, da naj postane Vodnikova domačija ustanova s plačanim direktorjem. Iz splošnih družbenih izkušenj vemo, da je denarja za kulturo že itak malo, profesionalizacija vodenja te domačije pa bi zanesljivo „pobrala“ večino sredstev, ki so bila doslej racionalno uporabljena za prostorsko ureditev in program. Skoraj gotovo pa ne bi ostalo le pri direktorju, ki sam zanesljivo ne bi zmozel tega, kar je doslej delala zgoraj navedena skupina ljudi ob pomoči in podpori številnih članov društev in skupin — amaterskih kulturnih delavcev Šiške. Vsaj v kulturo ne vnašajmo birokratskih metod dela. Saj je znano, da so v naši družbi mnogo uspešnejše organizacije, v katerih ljudje delajo z osebno zavzetostjo, odnosom in občutkom resnične odgovornosti. Za ljudi, ki delajo za kulturniški razcvet prenovljene Vodnikove domačije že več kot pet let, to vsekakor lahko dokazano trdim. Zato občani in spoštovalci kulturnega življenja v Šiški želimo, da ostane Vodnikova domačija naš skupni kulturni center, kjer bomo lahko čim pogosteje uživali na kulturnih prireditvah raznih vrst in prirejali prireditve ob državnih in krajevnih praznikih.

Sprašujemo se le še, kakšno politiko vodi Občinska kulturna skupnost Šiška, ki hoče namesto priznanja za dokazano dobro delo na kulturnem področju, izničiti, kar je bilo v mnogih letih doseženo.

Rudi Miškot

ZDRAVSTVENI KOTIČEK

Otroci in neznanci

Otroci so začeli hoditi v šolo. Večinoma hodijo sami ali s prijatelji brez spremstva odraslih. Tudi marsikateri predšolski otrok star 5 in več let se povsem samostojno igra na dvorišču ali v okolici svojega doma.

Poleg prometa in drugih nepričakovanih nevarnosti, otroka lahko ogrožajo tudi nekateri duševno zmedeni odrasli. Ti odrasli lahko otroka nadlegujejo ali so mu celo nevarni.

Kako obvarovati otroka?

Že zelo zgodaj, takoj ko začne otrok samostojno ostajati izven doma, ga začnemo učiti. Največkrat starši rečemo otroku: „S človekom, ki ga ne poznaš se ne pogovarjaj!“ S tem otroku vzbudimo pretirano nezaupanje do odraslih in mu onemogočamo, da bi se učil običajnega normalnega sporazumevanja z odraslimi tudi izven svojega doma. Marsikateri starejši odrasli se rad kratkočasi s pogovorom z otrokom na dvorišču, lahko se zgodi, da ga vpraša za pot, ali pa se celo otrok znajde v situaciji, ko potrebuje pomoč odraslih mimoidočih.

Veliko bolje je, da otroka učite, da ne sme nikoli nikamor ITI z odraslim, ki ga ne pozna. S tem ga ne odvrčate od stikov z odraslimi. Otroku povejte, da imajo odrasli največkrat otroke radi, vendar ne čisto vsi odrasli. Poudarite, da odrasli vedo, da otroci nikamor ne smejo sami in da torej tisti odrasli, ki ga vabijo naj gre z njimi ne morejo biti dobri.

Naslednja stvar, ki jo brezpogojno zahtevajte od otroka je, da vam otrok VEDNO pove kam je namenjen, pa četudi samo k prijatelju, ki stanuje zraven vaših vrat. Vedno mora iti tja kamor reče, prepoveste mu hoditi po ovinkih ali se kje zadrževati razen, če vam pride prej povedati.

Ti dve pravili naj se uči otrok dosledno spoštovati. Če boste že od majhnega od otroka to dosledno zahtevali, bo to upošteval tudi, ko bo odrasla mladenič ali mladenka.

Po Penelope Leach „Otrok od rojstva do šole“ priredila Tanja Plankar Grgurevič, klin. psih. spec. ZD ŠIŠKA

Teden boja proti kajenju

Tradicionalen „Teden boja proti kajenju“ bo v tem letu po vsej naši domovini potekal od 14. do 21. septembra z motom: „Kadilci ne ogrožajte nekadilcev“.

Ker je kajenje razvada in pomemben vzročni faktor za nastanek vrste obolenj, nerazpoloženja in krhanja medsebojnih odnosov — kadilec nekadilec — bo navedeni moto Tedna vsposobil v razmišljanje prenekaterega kadilca.

Zato Društvo nekadilcev Ljubljana Šiška, ki deluje že 10 let in je zaoralo ledino na tem področju, daje vsposobudo, da misel „sodoben človek — človeku nekadilec“ ne ostaja samo parola, temveč spoznanje, da želimo zdrav način življenja in dela s skupno vizijo premagati osebne pa tudi širše družbene probleme v čistem zraku brez cigaretne dima.

V tem Tednu se moramo zavedati, da lahko ob upoštevanju nekaterih določb Zakona o varstvu pri delu postorimo marsikaj v zaščito nekadilca pa tudi kadilca in s tem na kulturn način dogovorimo medsebojno sodelovanje in spoštovanje brez ostrine odnosov, ki so včasih že preveč napeti. Ko se v družbi sprožajo zahteve po varstvu narave, okolja in zraka ne smemo pozabiti, da je treba istočasno s temi aktivnostmi dati v ospredje tudi vprašanje kajenja in njenih posledic tako na zdravje človeka kot okolja, v katerem živi in dela.

Naj bo Teden boja proti kajenju prelomnica naših miselnosti in spoznanje, da želimo vsem dobro, zdravo in srečno življenje brez omame cigaretne dima.

H. S.

Zaključek spomladanskega šolanja v kinološkem društvu Ilirija

Štirimesečno šolanje je minilo kot bi mignil in pred tečajniki so bili izpiti. Pravzaprav je štirimesečno šolanje psa zelo kratek čas. Tisti tečajniki, ki so že od samega začetka šolanja resno upoštevali nasvete svojih vodij, redno utrjevali vaje tudi doma, so prišli pred sodnika s solidnim znanjem. Nekateri so poskusili na začetku zamujeno nadoknaditi v zadnjem delu šolanja, a je le redkim to v celoti uspelo, saj je že redno šolanje zelo intenzivno, hitenje pa se pri manj usposobljenem vodniku največkrat maščuje.

Spomladanski program šolanja je zajemal: MALA ŠOLA — vzgoja psov od meseca starosti OSNOVNO ŠOLANJE B, ki obsega tri discipline: SLED, POSLUŠNOST IN OBRAMBO.

NADALJEVALNA ŠOLANJA ZA IZPIT 1 in TEKMOVALCI ter izvajanje vaj poslušnosti kot pripravo psov za reševanje izpod ruševin in lavin.

Res zelo pestra paleta šolarjev na dveh in štirih nogah. Vpis v malo šolo je bil simboličen; vpisalo se je 5 tečajnikov, nekaj pa smo jih sprejeli tudi še proti koncu šolanja.

Po uvodnih teoretičnih razlagah in napotkih se je v osnovno šolanje vpisalo 31 tečajnikov. Do konca tečaja jih je vtrajalo 22. Imeli smo dve skupini po 15 tečajnikov, psov pa nismo delili na službene in športne pasme. Vsi tečajniki so bili bolj ali manj uspešni, za vloženi trud so prejeli diplome, ki naj jim bodo vzposobil za jesensko nadaljevanje šolanja na višji stopnji.

Komisija za šolanje se je redno sestajala in sproti obravnavala in reševala nastale težave ter usklajevala različna mnenja. Ugotovili smo, da bo potrebno v prihodnje še več pozornosti posvetiti kadrovskim zadevam ter strokovnosti, istočasno pa opraviti korenite posege v sam sistem dela ter razrešiti neodgovorne in nedelavne člane vseh funkcij v društvu.

V naših tečajih smo dolžni nuditi primerno obliko in metodo šolanja tudi zato, da damo psu in vodniku dobro osnovno znanje, ki je temelj za nadaljevalno šolanje. Pes in vodnik s slabim osnovnim znanjem v višjih stopnjah šolanja skoraj nimata možnosti za napredovanje.

Pri nekaterih inštruktorjih je šolanje potekalo zelo prijetno in strokovno, končni rezultati pa so bili solidni.

Obenem se zahvaljujemo sodniku tov. Vladu Gerbcu za korektno sojenje na izpitu.

Ob vsem tem bi želeli poudariti, da naše delo temelji izključno na samofinanciranju (članarina, tečajnina), zato smo lahko na dosežene rezultate toliko bolj ponosni.

Šolanje je zaključeno, prišel je čas dopustov. Le tekmovalci in nekaj prizadevnih posameznikov se bomo srečevali tudi v času dopustov na našem društvenem vadbišču.

Na svidenje 4. septembra 1989 ob 17. uri.

Predsednik komisije za šolanje
KD Ilirija
Martin Simončič

Občinsko lovsko-strelsko tekmovanje pod Šmarno goro

V nedeljo 3. septembra smo se pod pokroviteljstvom SZDL zbrali lovci občine Lj.-Šiška v Zavrhu na že tradicionalnem tekmovanju memorijalu Franceta Jernejca. S tem smo počastili spomin na dolgoletnega lovca in prijatelja.

Kljub deževnemu vremenu smo bili strelci dobro razpoloženi, ogrel pa nas je šele smrkav golaž.

Streljali smo na 20 glinastih golobov in na tarčo srnjaka. V ekipni konkurenci je bil vrstni red sledeči:

- LD Šmarna gora (Anžin, Barbič, Barbič ml.) — 465 točk
- LD Medvode (Tratnik, Mrak, Petač) — 433 točk
- LD Toško čelo (Tomažič, Kovač, Hofman) — 428 točk

4. LD Vodice (Oblak, Kuči, Traven) — 321 točk
Najboljši med posamezniki pa so bili:

- Barbič F. (LD Šmarna gora) — 162 točk
 - Barbič F. ml. (LD Šmarna gora) — 160 točk
 - Keršan B. (LD Toško čelo) — 157 točk
 - Tomažič V. (LD Toško čelo) — 154 točk
 - Hofman H. (LD Toško čelo) — 146 točk
 - Petač M. (LD Medvode) — 145 točk
- Prihodnje leto se bomo srečali na Toškem čelu.

F. B.